

ADELANTE

DIARIO SOCIALISTA DE LA MAÑANA

Valencia, domingo 9 de octubre de 1938

ORGANO DEL PARTIDO SOCIALISTA OBRERO ESPAÑOL

Año II — Núm. 530 — Precio: 25 cént.

El País Valencià es va incorporar, hui fa set-cents anys, a la civilisació llatina i occidental. El seu destí torna a estar en perill per la invasió de pobles estranys i pels descendents dels mateixos moros que, llavors, foren derrotats a la nostra terra

Al cap de set segles

El rei alaró de València, Zeit-Abu-Zeit, es va rendir a les tropes de Jaume Primer d'Aragó, front als murs de la nostra ciutat, en 28 de setembre de 1238. Ahí, al convent de Santa Maria dels Angels, a la Russafa, es trobava l'acta de capitulació. Caldria poder-la veure, perquè és un document de la major vàlua per a pal·lessar la noblesa i liberalitat del Conqueridor. Els moros gaudiren de llibertat per a continuar a la nostra terra o per a anar-se'n. A Cullera hi havien embarcacions per a tornar-se'n a Àfrica els que no volgueren conviure amb els cristians. Milers de jueus i d'arabs quedaren a València fent la gran. Uns, cultivaren la terra, deixant-nos el tractat meravellós d'hortes i sèquies; altres, conrearen la seda, la punyaleria, els pavos, la correfia, i es convertiren en nobles artesans, pels quals la nostra terra fón coneguda i estimada arreu del món.

Zeit-Abu-Zeit, enamorat del terra en què va créixer, acaronat pels ritmes d'Aben-Jot, es feu cristià i va casar amb dona valenciana. Domènec Macarús, si la memòria no ens és infidel, va ésser el seu nom. València, sempre oberta i liberal, acollí lo mateix als jueus, que ací tenien barris propis i sinagoga, i als moros i morescs, als que ningú molestava.

El País Valencià no pot deixar passar esta data sens dedicar-li la millor recordança. Es podrà tindre el concepte que es vulga, però hom no podrà negar que hui fa set-cents anys que la terra en què vàrem nàixer s'incorporà a la civilisació llatina i occidental. Hui és el dia en què Jaume Primer entrà triomfant en la Ciutat, declarant l'existència d'un nou Estat. I cal remarcar que no la va incorporar a la corona catalana ni al ducat de Montpeller, sinó que pocs mesos després li donava furs i prerrogatives pròpies de la més àmplia autonomia. Amb el nou Estat va formar, amb Catalunya, Balears, Rosselló i Aragó, la Confederació catalano-valenciano-aragonesa. La seua història està plena de gloriosos aconteixements en les ciències, les lletres i les armes.

El País Valencià va ésser espill de tolerància i llibertats. En aquell ambient varen créixer, com en clima propi, sabis i historiadors, poetes i filòsofs, almirants i guerrers, mestres de noble artesanía i patricis que s'enfrontaven amb els reis quan estos no respectaven les lleis del poble. La llengua valenciana fón l'idioma cult de tota l'Occitània, aquell en el que forçosament s'havien d'escriure els documents importants, els bells versos del parlar amorós i les més altes lucubracions del pensament. Sols la llengua mare, el llatí, podia compararse-li en extensió, polidesa i eloqüència.

Mentre fón lliure, floriren les ciències i l'art. A València s'imprimí el primer llibre editat a Espanya — les "Troves" —, ahí, junt al Portal de l'Assumpció, Ausias d'anticipava i superava al Dante i al Petrarca; el Senyor d'enejava al Partenó d'Atenes i a Constantí-noble. Segles més tard, Vives alumenava el pensament universal i Jofre creava el primer hospital d'Europa en València "per a que els folls e malalts sien acollits". València, d'ànima lliure, lluità contra els nobles en les Germanies i realitzà la primera revolució social de la història d'Espanya, amb una profunda significació popular i proletària.

Quan Felip Quint dicta al "Buen Retiro" el Decret de Nova Planta, que li lleva totes les llibertats, el País Valencià s'enfonsa en la nit i la derrota. No florix un poeta, ni un artista, ni un filòsof, Esdevé una província morta. L'expulsió dels morescs l'afona en una misèria de la que encara no s'ha refet. Es sols quan, a fi del segle passat, es produí el moviment literari de la Morta Viva, quan tornen a florir els poetes, els novel·listes, els pintors, que formen a nostra terra, com a Castellà, la generació gloriosa del 98. Sols quan apunta la llibertat, florix el pensament.

Una altra generació brillant té que sorgir de les cendres de la guerra actual després de la victòria de la República, una profunda commoció espiritual com la present té que alumnenar-la.

Però nosatres, en commemorar hui el setí centenari de la fundació del nostre poble valencià, no volem sols tornar per un moment la vista cap a l'ahir, que tal vegada no ens seria permès, sinó enllacar-lo amb el present i fer algunes afirmacions. Primera: El País Valencià és una nacionalitat espanyola que deurà tindre's en compte en la futura reconstrucció de la pàtria com a tots els espanyols. Que poseix una història, una llengua, una economia que caldrà revivir, com a elements de gran força espiritual en aquella tasca de reconstrucció que ha anunciat per a després de la guerra el nostre Govern i que ja deu enfortir a tots els espanyols. Que hui no és moment més que de recordar-lo. Que ja no es podrà sentir a Espanya cap sentiment desagregador, perquè la guerra ha fundit a tots els espanyols en la més ferma unitat, mil vegades més ferma que la que imposaren per la força els reis catòlics.

Entre les moltes coses que la guerra ha calibrat, és una d'elles esta del sentiment propi i espanyolíssim alhora que gloriós als diferents pobles que componen la superestructura d'Espanya. Perquè, crònicament, alguns partits quereguen eixe sentiment reaccionari — quan és més bé llibertari i francament socialista (ahí està l'estructura federal dels dos pobles més avançats de la terra: la U. R. S. S. i Mèxic) —, ho miraren amb recel i les dretes el conreen en el seu profit, traicionant-lo, com sempre feren. És la guerra la que ho pal·lessa que la Catalunya autònoma és un ferm sosté de la República, és el sentiment de respecte de l'Estat republicà a la personalitat basca la que feu que aquells nacionalistes es batenen per la República. El feixisme és unitarisme, absorció. La República és confraternitat entre els pobles, ver sentit d'espanyolisme dins dels diferencials que no són caprici dels homes, sinó imperatius de Natura. El feixisme destruí la Constitució de Weimar i tota estructura d'autodeterminació, perquè es basa en una doctrina despòtica. Els facciosos odiem amb major fúria les llibertats de Catalunya. I les han destruïdes allà on posaren la seua bruta planta.

Hui, la terra incorporada a la civilisació d'Occident es veu agredida, invadida per les tropes d'una nació llatina que va oblidar totes les essències cultes de la llatinitat: Italia; per la negació de tota civilització: el nazisme, i per les hordes mores, mil vegades més atrassades que aquelles a les que el conqueridor de València va vèncer fa set-cents anys.

L'amor a la nostra terra, l'orgull d'haver nascut en ella, l'anhel de veure-la lliure, té que gloriar al cor dels nostres combatents. Lo que en 1238 va fer un rei d'Aragó, tenen que assolir-ho hui, en eixe benamat germà de Castelló, en aquella dolça Lleida que ens va enviar les donzelles que foren les mares de la València, en tota l'Espanya hui sotmesa, les baionetes republicanes.

El País Valencià no pot deixar passar esta data sens dedicar-li la millor recordança. Es podrà tindre el concepte que es vulga, però hom no podrà negar que hui fa set-cents anys que la terra en què vàrem nàixer s'incorporà a la civilisació llatina i occidental. Hui és el dia en què Jaume Primer entrà triomfant en la Ciutat, declarant l'existència d'un nou Estat. I cal remarcar que no la va incorporar a la corona catalana ni al ducat de Montpeller, sinó que pocs mesos després li donava furs i prerrogatives pròpies de la més àmplia autonomia. Amb el nou Estat va formar, amb Catalunya, Balears, Rosselló i Aragó, la Confederació catalano-valenciano-aragonesa. La seua història està plena de gloriosos aconteixements en les ciències, les lletres i les armes.

El País Valencià va ésser espill de tolerància i llibertats. En aquell ambient varen créixer, com en clima propi, sabis i historiadors, poetes i filòsofs, almirants i guerrers, mestres de noble artesanía i patricis que s'enfrontaven amb els reis quan estos no respectaven les lleis del poble. La llengua valenciana fón l'idioma cult de tota l'Occitània, aquell en el que forçosament s'havien d'escriure els documents importants, els bells versos del parlar amorós i les més altes lucubracions del pensament. Sols la llengua mare, el llatí, podia compararse-li en extensió, polidesa i eloqüència.

Mentre fón lliure, floriren les ciències i l'art. A València s'imprimí el primer llibre editat a Espanya — les "Troves" —, ahí, junt al Portal de l'Assumpció, Ausias d'anticipava i superava al Dante i al Petrarca; el Senyor d'enejava al Partenó d'Atenes i a Constantí-noble. Segles més tard, Vives alumenava el pensament universal i Jofre creava el primer hospital d'Europa en València "per a que els folls e malalts sien acollits". València, d'ànima lliure, lluità contra els nobles en les Germanies i realitzà la primera revolució social de la història d'Espanya, amb una profunda significació popular i proletària.

Quan Felip Quint dicta al "Buen Retiro" el Decret de Nova Planta, que li lleva totes les llibertats, el País Valencià s'enfonsa en la nit i la derrota. No florix un poeta, ni un artista, ni un filòsof, Esdevé una província morta. L'expulsió dels morescs l'afona en una misèria de la que encara no s'ha refet. Es sols quan, a fi del segle passat, es produí el moviment literari de la Morta Viva, quan tornen a florir els poetes, els novel·listes, els pintors, que formen a nostra terra, com a Castellà, la generació gloriosa del 98. Sols quan apunta la llibertat, florix el pensament.

Una altra generació brillant té que sorgir de les cendres de la guerra actual després de la victòria de la República, una profunda commoció espiritual com la present té que alumnenar-la.

Però nosatres, en commemorar hui el setí centenari de la fundació del nostre poble valencià, no volem sols tornar per un moment la vista cap a l'ahir, que tal vegada no ens seria permès, sinó enllacar-lo amb el present i fer algunes afirmacions. Primera: El País Valencià és una nacionalitat espanyola que deurà tindre's en compte en la futura reconstrucció de la pàtria com a tots els espanyols. Que poseix una història, una llengua, una economia que caldrà revivir, com a elements de gran força espiritual en aquella tasca de reconstrucció que ha anunciat per a després de la guerra el nostre Govern i que ja deu enfortir a tots els espanyols. Que hui no és moment més que de recordar-lo. Que ja no es podrà sentir a Espanya cap sentiment desagregador, perquè la guerra ha fundit a tots els espanyols en la més ferma unitat, mil vegades més ferma que la que imposaren per la força els reis catòlics.

Entre les moltes coses que la guerra ha calibrat, és una d'elles esta del sentiment propi i espanyolíssim alhora que gloriós als diferents pobles que componen la superestructura d'Espanya. Perquè, crònicament, alguns partits quereguen eixe sentiment reaccionari — quan és més bé llibertari i francament socialista (ahí està l'estructura federal dels dos pobles més avançats de la terra: la U. R. S. S. i Mèxic) —, ho miraren amb recel i les dretes el conreen en el seu profit, traicionant-lo, com sempre feren. És la guerra la que ho pal·lessa que la Catalunya autònoma és un ferm sosté de la República, és el sentiment de respecte de l'Estat republicà a la personalitat basca la que feu que aquells nacionalistes es batenen per la República. El feixisme és unitarisme, absorció. La República és confraternitat entre els pobles, ver sentit d'espanyolisme dins dels diferencials que no són caprici dels homes, sinó imperatius de Natura. El feixisme destruí la Constitució de Weimar i tota estructura d'autodeterminació, perquè es basa en una doctrina despòtica. Els facciosos odiem amb major fúria les llibertats de Catalunya. I les han destruïdes allà on posaren la seua bruta planta.

El Gobierno de Roma decide retirar inmediatamente 10.000 "voluntarios" de España

Proseguirán las conversaciones hasta el acuerdo de retirada de todas las tropas italianas

Roma. — Ayer tarde se facilitó en esta capital un comunicado dando cuenta que el Gobierno italiano ha decidido retirar y reparar inmediatamente a los soldados italianos que lleven en España más de dieciocho meses de servicio.

Esta noticia ha causado gran contento en el pueblo italiano, que sentía constantemente el temor de ser enviado a España en calidad de "voluntarios".

Según informaciones de los círculos competentes, la medida afectará a unos 10.000 individuos.

Se subraya que esta decisión es el resultado de las negociaciones italoitalianas para acelerar la entrada en vigor del pacto angloitaliano, que, como se sabe, sigue condicionada a la previa retirada de un contingente "substancial" de soldados italianos de España.

El Gobierno fascista se ha resuelto a dar este paso seguramente ante las promesas del reconocimiento de la conquista italiana de Abisinia por el Gobierno de Londres.

Ni Mussolini ni Franco quieren retirar el material

Londres. — Ayer tarde, el Foreign Office no había recibido ninguna confirmación oficial de la información publicada en Roma, según la cual ya se había concluido el acuerdo entre el Gobierno inglés y el italiano a propósito de la retirada de cierto número de tropas italianas que combaten actualmente en el

Se reunió la Comisión Ejecutiva de nuestro Partido

Asistieron todos los ministros socialistas y presidió González Peña

EL COMPAÑERO ANTONIO HUERTA DESEMPEÑARA LA SECRETARIA DURANTE EL VIAJE DE LAMONEDA A LA ZONA CENTRAL. -- INDALICIO PRIETO REPRESENTA- RA AL PARTIDO EN EL CONGRESO DE LOS SOCIALISTAS BELGAS

Barcelona. — Bajo la presidencia de Ramón González Peña, con asistencia de los compañeros Otero, Lamoneda, Vidarte, Negrín, Cordero, Alvarez del Vayo, Albar, Paulino Gómez, Cuesta y Martínez, se reunió en su domicilio social la Comisión Ejecutiva de nuestro Partido.

González Peña, que acaba de regresar de México, presidió por primera vez la Ejecutiva completada por acuerdo del Comité Nacional y por votación de las Agrupaciones, y al iniciarse la reunión saludó a todos sus compañeros, especialmente a los vocales Negrín y Alvarez del Vayo, quienes, también por ausencia obligada en su día, no habían podido hasta ahora tomar posesión de sus cargos en la dirección del Partido. Dedicó después un emotivo recuerdo a los caídos en el movimiento revolucionario de octubre de 1934, en que el Partido Socialista cumplió heroicamente su deber.

El secretario hizo notar, congratulándose de ello, que gracias a los acuerdos del Comité Nacional y a la disciplina se reúnen en su Ejecutiva, con la mayoría absoluta de sus miembros, en calidad de presidente uno y en la de vocales natos los otros tres, todos los ministros socialistas.

Entre los acuerdos de mayor interés adoptados merecen señalarse los siguientes:

Transmitir a los compañeros Azorín y Cordero el punto de vista de la Ejecutiva acerca de los problemas que el día 14 examinará el Ejecutivo de la Internacional Socialista.

Reiterar al compañero Prieto el deseo de que sea él quien, acompañado por Rafael Henche, represente al Partido Socialista Obrero en el próximo Congreso de los socialistas belgas.

Designar al camarada Albar para que participe en el mitin organizado por los "Amigos de México", y al compañero Huerta, para que se haga cargo de la Secretaría del Partido durante el tiempo en que el compañero Lamoneda permanezca en la zona Central.

Aprobar las gestiones de la representación del Partido en el Comité de Enlace y en el Frente Popular, así como el texto de sendos documentos de ambos organismos que proponen dirigir a los trabajadores y a los demócratas de todo el mundo.

Se negó a un afiliado autorización para dimitir un cargo consular, y se autorizó a otro para ejercer uno de carácter político.

Finalmente se acordó que la reunión extraordinaria proyectada para acordar los problemas de evacuados, refugiados, abastecimientos y transportes ferroviarios se celebrase inmediatamente, y a ella fueron invitados los compañeros Trifón Gómez y Antonio Pérez.

Los acuerdos fueron adoptados (algunos después de prolija discusión) por absoluta unanimidad.

PARTES OFICIALES DE GUERRA

En el sector del Ebro hemos conseguido mejorar las posiciones, llevando la iniciativa de la lucha.—Cien aparatos extranjeros bombardearon Mora, cayendo uno de ellos abatido por nuestras baterías.—En un combate aéreo contra más de cincuenta cazas italogermanos, les derribamos cuatro aparatos.—IncurSIONES de la aviación fascista en distintas poblaciones leales

EJERCITO DE TIERRA

ESTE. — En la zona del Ebro se lucha, por iniciativa propia, al sur de Venta de Camposines. Nuestras fuerzas mejoran sus posiciones, habiendo causado al enemigo muchas bajas.

La aviación republicana bombardeó líneas y concentraciones enemigas. Nuestros cazas derribaron un bimotor extranjero de un grupo de cien que bombardeaba Mora. Otros aviones republicanos entablaron combate con más de 50 cazas

AVIACION

Llevadas a cabo por trimotores «Savoia 81». Poco después de las 20 horas de hoy, un hidro extranjero ha bombardeado Vallcarca y San Vicente de Calders.

EXTREMADURA.

En el sector de Toledo, las tropas españolas avanzaron ayer brillantemente, ocupando posiciones a un kilómetro a vanguardia de su base de partida. Demás frentes, sin novedad.

"EL SOCIALISTA" REFLEJA EN SU ARTICULO DE FONDO LA OPINION DE TODOS LOS ANTIFASCISTAS

Barcelona. — "El Socialista", en su artículo de fondo, examina el propósito de las potencias de obtener nuevos acuerdos sobre Europa y del anunciado viaje de Chamberlain por el Mediterráneo, en el que se propone entrevistarse con Mussolini.

"El señor Chamberlain—dice el periódico—puede ahorrarse las conversaciones que, al parecer, piensa sostener por casualidad durante su excursión sobre las aguas del Mediterráneo. Es un buen consejo, que el premier, como es de rigor, no tendrá en cuenta, pero no por ello menos digno de ser atendido.

Con acuerdos o sin ellos—termina diciendo—, nuestra actitud ha de seguir siendo la misma."

ENTIERRO DEL QUE FUE SUBSECRETARIO DE HACIENDA

Barcelona. — Se ha verificado el entierro del que fué subsecretario de Hacienda, don Adolfo Sixto Hontán.

El cortejo fúnebre estuvo presidido por el jefe del Gobierno, doctor Negrín; presidente de las Cortes, señor Martínez Barrio; ministros señores Alvarez del Vayo, Méndez Aspe, Velao, Bilbao, González Peña y Uribe; subsecretario de Comunicaciones, señor Gasset, en representación del ministro del departamento, y el de Instrucción pública, señor Puig Elias, en representación del señor Blanco; general Rojo, presidente del Tribunal Supremo, un representante del alcalde de Barcelona y otro de la Generalidad.

La presidencia de familia la componían los hermanos del finado, don Eugenio y don Juan, y su hijo don Adolfo.

El cadáver fué depositado en el Cementerio de Las Cortes,

LA PROXIMA SEMANA REGRESARAN A SU PAIS LOS VOLUNTARIOS INGLESSES

Londres. — El Comité inglés de voluntarios que marcharon a luchar a la España republicana anuncia que la evacuación de estos soldados se efectuará la semana próxima.—Agencia España,

Mare Terra

Per Miquel Duran de Valencia

Terra la dels nostres pares, la dels nostres fills; Terra, la nostra terra, la dels nostres fills; Terra endolada per la guerra; Terra sembrada d'esglais i de perills. Terra, la terra que a l'ànima s'aferra, De màximes virtuts i d'humanals espills.

El benestar, la joia d'atres dies, Són torbats per la fúria i la dissort; Per pobles i barraques i masies Ronda l'ombra sinistra de la Mort. L'inquietud de demà i el record del passat Traspalsen cor i pensament. Qui sap si allà on nosatres hem plorat, Ates riuaran estrepitosament!

Era ahir que en la pau de la masia I entre el verd fosc i l'or del taronger Ens assiem a l'ombra que oferia La branca del llorer.

Era llavors que entre la gent addicta I amb paraula impregnada de bondat, Teixiem somnis de justícia estricta I cantàvem anhels de llibertat.

Amb gest lleial i amb actitud serena, Donàvem esperit, seny i memòria, Com l'arbre esponerós que el fruit ofrena Sense esperar ni benifet ni glòria.

Com l'arbre acaronat pel sol i els aires, Indiferent, en son terrer segur, Que els homes siguen o els ocells cantaires Els qui el despullen de son fruit madur.

Amb l'amor al país, les meravelles Del món lligàvem, certs, bons paisans, Que si fan falta totes les estrelles, També fan falta tots nostres germans.

Ara la Pàtria té l'ànima ferida I les cançons d'amor són cants ardit. I al ronc brunzir de l'avió homicida, Coloms i ocells fugen esparidits.

Ara, en la festa, la il·lusió és cega: La carcassa de llums, que al cel esclata, Es bomba horrible que la vida sega i obis mortífer de la nau pirata.

Ara la terra té els seus fills en guerra; Ara ressona el corn de germantats, Que els bàrbars volen enlairar la terra, Forja i fogar d'antigues llibertats.

Alçat, oh poble, amb indomable anhel; No vulguis — i el pit cerca per a ofendre — Que entre eixe poble bàrbar i cruel Del qual la llengua no podem entendre!

La nostra terra se li mostre esquiva I hostil li siga el cor i el pensament. Mentre conserve la paraula viva, Nostre poble viurà personalment.

Amb l'invasor mai s'ha sentit conforme I és nostra terra, adversa a fer-se a trossos, Alguna cosa més que un cementeri enorme On febles multituds van a colgar llurs ossos.

Temple i formal de l'ésser i el costum, Rel per la qual naixérem i existim, La tenebra és a fora; a dins la llum Si aleta i viu un ideal sublim.

Terra, la terra que a l'ànima s'aferra: Per l'esforç generós i la sang dels soldats, Per la pròruga terra, I per les fàbriques denses, pels seus camps tre-Pel callat sacrifici i el dolor de la guerra, Seràs glorificada pels fills enamorats.

El Comité de "Los Tres" está dispuesto a venir a España apenas lo indique nuestro Gobierno

Ginebra. — El Comité de "Los Tres", creado por el Consejo de la Sociedad de Naciones del 30 de septiembre y encargado de constituir y enviar a España una Comisión internacional para comprobar la retirada de combatientes no españoles, acaba de proceder a la designación de esta Comisión.

Será presidido por el general irlandés Jalander, y está integrada por oficiales del ejército de los países siguientes: Gran Bretaña, Dinamarca, Francia, Irán, Letonia, Noruega y Suecia.

El secretario general ha dado a conocer al Gobierno de la República española que la Comisión estaba dispuesta a salir para España, cumpliendo la misión que le ha confiado el Consejo, a instancias del Gobierno español.

